

Isabel-Clara Simó

El passat 13 de gener va morir la Isabel-Clara Simó, una de les figures cabdals de la literatura catalana del tombant de segle. Es fa difícil valorar si era ja prou gran o encara massa jove. Avui dia, en què l'esperança de vida és més alta que mai, quan algú mor entre els 75 i els 80 anys és una persona gran per als joves i una persona jove per als grans. Per a mi, sigui com vulgui, va ser una notícia trista.

La Isabel-Clara Simó era un autèntic tornado de vitalitat i creativitat. Lluitadora activa i escriptora incansable. Pertanyia, a més, a una generació d'autors imprescindibles, la dels qui, després de la fosca dictadura, van recollir els mots "salvats" (que deia Espriu) i, des d'una postura militant amb la llengua i la cultura, però alhora amb un propòsit conscient d'ambició literària, van ser capaços de "normalitzar" la literatura catalana, amb una obra de qualitat (però també popular), i van aconseguir que una nova generació, després de formar-nos com a lectors amb els seus textos, hàgim pogut escriure en català sense cap mena de complex ni cap necessitat intrínseca d'escriure en una llengua com si fos un acte de militància. Algun dia caldrà reconèixer-los aquest valor. Parlo d'una generació amb noms importants, com

Jaume Cabré, Maria Antònia Oliver, Jordi Coca, Margarida Aritzeta... o els desapareguts Jesús Moncada, Montserrat Roig o Jaume Fuster. Tot i que va començar a escriure literatura tard (el seu primer llibre és de 1979), la Isabel-Clara Simó encaixa perfectament en aquesta generació. El seu currículum literari és impressionant. Va conrear tots els gèneres: poesia, teatre, assaig... però, sobretot, va destacar en el conreu de la narrativa i, especialment, de la novel·la. Una obra sòlida que li va comportar premis prestigiosos, com el Víctor Català (amb el seu primer recull de relats: *És quan miro que hi veig clar*), el Premi Sant Jordi (*La salvatge*), l'Andròmina (*L'home que ensumava les dones*), el Joanot Martorell, el de la Crítica Serra d'Or i molts altres. A més, els últims anys se l'havia premiat també amb reconeixements a la seva trajectòria, com la Creu de Sant Jordi (1999), el Jaume Fuster (2013), que atorga l'AELC, o el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2017).

Fa encara no dos anys, a primers de juny de 2017 i en el marc del festival El Segre de Negre, vaig tenir l'oportunitat de conversar-hi una estona en públic. Va dir coses tan interessants com que una novel·la (o qualsevol tipus d'obra literària) ha de provocar dues reaccions en el lector: l'ha de fer sentir, i l'ha de fer pensar. Si falla qualsevol d'aquestes dues coses, aquell text no funciona i de cap manera, en cap cas, un artefacte literari ha de ser "útil", més enllà d'això. La trobarem a faltar.

